

ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการพัฒนาคุณธรรมผู้เรียนในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2

The Relationship between the School Administrator Roles and Student Development on Moral
under the Nakhonsithammara Primary Educational Service Office Area 2

บุญพริษฐ์ เหลืองอุ้มพล (Bunparid Lueangumpo)^{*}

สุเทพ ลิ้มอรุณ (Sutep Limaroon)^{**}

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา 2) การพัฒนาคุณธรรมผู้เรียน และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการพัฒนาคุณธรรมผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยได้แก่ ครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 จำนวน 338 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.951 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันผลการวิจัยพบว่า

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้านพบว่า ด้านการเป็นแบบอย่าง อยู่ในอันดับสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาครู ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน และด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ ตามลำดับ

2. การพัฒนาคุณธรรมผู้เรียน โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้านพบว่า ความสะอาด อยู่ในอันดับสูงสุด รองลงมาคือ ความสามัคคี ความมีน้ำใจ และความประหยัด ตามลำดับ

3. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการพัฒนาผู้เรียนด้านคุณธรรม มีความสัมพันธ์ทางบวกในทิศทางเดียวกันในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีความสัมพันธ์ในระดับสูงมาก ได้แก่ ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน และด้านที่มีความสัมพันธ์ในระดับสูงได้แก่ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ด้านการบริหารจัดการ ด้านการพัฒนาครู และด้านการเป็นแบบอย่าง ตามลำดับ

คำสำคัญ : บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา การพัฒนาคุณธรรมผู้เรียน

^{*} นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

Student Master of Education Thesis in Educational Administration, Phetchaburi Rajabhat University

^{**} อาจารย์ที่ปรึกษา สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

Advisor : Education Thesis in Educational Administration, Phetchaburi Rajabhat University

Abstract

The purposes of this research were to: 1) the school administrator roles, 2) the student moral development, and 3) the relationship between the school administrator roles and the student moral development under the Nakhonsithammara Primary Educational Service Area Office 2. The sample were 338 informants from teachers under the Nakhonsithammara Primary Educational Service Area Office 2. The research instrument was a 5-rating scale questionnaire with the reliability at 0.951. The statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation, and Pearson's Product Moment Correlation Coefficient.

The results of the research were as follows:

1. The school administrator roles, as a whole, were at a high level. Considering in each aspect: the exemplification was at highest level, followed by the teacher developing, promoting on student quality activities, and learning performance respectively.
2. The student moral development, as a whole and each aspect, were at a high level. Considering in each aspect : the cleanness was at the highest level, followed by the harmony, the hospitality, and the frugality respectively.
3. The school administrator roles and the student moral development under the Nakhonsithammara Primary Educational Service Area Office 2 were the positive relation at a very high level with statistical significance at the 0.01 level. Considering in each aspect : the promoting on student quality activities was at a very high level, and the high relationship level were the learning performance, the environmental organization, the management, the teacher developing, and the exemplification respectively.

Keywords: School Administrator Roles, Student Moral Development

บทนำ

ในการจัดการศึกษาผู้บริหารเป็นปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนาคุณธรรมของผู้สอนและผู้เรียน ผู้บริหารจะต้องเป็นแบบอย่างหรือเป็นต้นแบบที่ดีในด้านคุณธรรม ควรมีบุคลิกภาพและความสนใจ มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีการสมาคมดีใจกว้างขวาง เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีความเกรงใจ มีความซื่อสัตย์ มีความกระตือรือร้น มีความกล้า มีความสุภาพ ความอ่อนโยน ไม่เห็นแก่ตัว และเป็นผู้วิสัยทัศน์ (Vision) กว้างไกล (เนตรพิณณา ยาวีราช, 2552 : 44) คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ บอกถึงการมีสมรรถภาพ ที่สง่างาม วางตัวเหมาะสมเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับสังคมทั้งภาพลักษณ์และการปฏิบัติตนตลอดถึงการเป็นผู้นำที่มีความรู้ความสามารถ มีความเชี่ยวชาญ และมุ่งมั่นไม่ย่อท้อ ประพฤติด้วยความรู้สึที่ต้งามจากจิตใจที่แท้จริง เพื่อให้ชีวิตมีคุณค่าที่พึงประสงค์ สามารถนำไปใช้ในการบริหารให้มีประสิทธิภาพเอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพนักเรียน โดยใช้แผนงานเป็นเครื่องมือในการบริหาร สนับสนุนให้บุคลากรเกิดความมุ่งมั่นในการพัฒนางาน มีการประสานความร่วมมือกับทุก

ฝ่ายเพื่อพัฒนาสถานศึกษา และมีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2541 : 1) ดังนั้นจึงถือว่าผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีคุณสมบัติที่เหมาะสม เพราะความสำเร็จของงานทุกด้านขององค์กรขึ้นอยู่กับผู้นำหรือผู้บริหาร ซึ่งจะเป็นผู้วินิจฉัยสั่งการ หรือตัดสินใจแก้ปัญหาต่างๆ เพื่อให้งานมีประสิทธิภาพ สายหยุด จำปาทอง (2550 : 23) กล่าวว่า ความสำเร็จในการบริหารงานและการประพฤติปฏิบัติอย่างศีลธรรมย่อมขึ้นอยู่กับสมรรถภาพ ความยึดมั่นในหลักการและการเสริมสร้างจิตใจบุคคลผู้ปฏิบัติในเรื่องของคุณธรรม ซึ่งนับเป็นปัจจัยที่สำคัญของสังคมที่จะทำให้สังคมสงบสุขไม่มีปัญหาไม่มีความวุ่นวาย ดังนั้นผู้บริหารที่ต้องการเป็นนักบริหารที่มีประสิทธิภาพและปฏิบัติงานในบทบาทหน้าที่ให้เกิดผลจำต้องเสริมจิตสำนึกด้านคุณธรรมให้อยู่ในระดับน่าพอใจหรืออยู่ในระดับสูง

การพัฒนาและส่งเสริมคุณธรรมให้กับผู้เรียนจึงเป็นสิ่งจำเป็นและควรกระทำอย่างยิ่ง เป็นกระบวนการที่ต้องกระทำอย่างต่อเนื่อง การที่จะพัฒนาส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมต้องกระทำทั้งด้านวัตถุ และด้านจิตใจไปพร้อม ๆ กัน จึงจะเกิดผลดี เพราะคุณธรรมเป็นรากฐานแห่งความเจริญรุ่งเรืองมั่นคง สงบสุขของบุคคลและประเทศชาติ การจัดการศึกษาจึงเป็นองค์ประกอบในการช่วยพัฒนาและส่งเสริมคุณธรรมที่พึงประสงค์ให้กับผู้เรียน การศึกษาที่พึงประสงค์จะต้องเป็นการจัดการศึกษาที่เสริมสร้างชีวิตและสังคมให้ดีขึ้น โดยกลมกลืนกับธรรมชาติ ส่วนหนึ่งของความรู้ความเข้าใจที่จะนำมาใช้แก้ปัญหาและเสริมสร้างสังคมดีขึ้นก็คือ ความรู้ความเข้าใจในคุณธรรม ดังนั้นการจัดการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องคำนึงถึงทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาควบคู่กันไปด้วย เพราะถ้าผู้เรียนมีความรู้สูงแต่ขาดความเจริญทางด้านจิตใจจะทำให้เกิดปัญหาขึ้น เมื่อพิจารณาการดำเนินการจัดการศึกษาเรื่องคุณธรรมของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 ซึ่งมีจำนวน 206 โรงเรียน การจัดการศึกษาเปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลถึงมัธยมศึกษาตอนต้น มีนโยบายในการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพวิชาการเป็นผู้มีคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและภูมิใจในภูมิปัญญาไทยมีชีวิตอยู่อย่างเป็นสุข มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ศิลปวัฒนธรรมและประเพณี มีสุขภาพพลานามัยสมบูรณ์แข็งแรง พบว่า มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีการพัฒนาคุณธรรมให้กับผู้เรียน เช่น ส่งเสริมศีลธรรมและประกวดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านพระพุทธศาสนา มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดแทรกคุณธรรมในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม ศาสนา และวัฒนธรรม ส่วนกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นยังไม่พบว่ามี การสอนสอดแทรกที่ชัดเจน และยังพบว่านักเรียนมีพฤติกรรมแข่งกระด้าง มีกริยามารยาทไม่นอบน้อมต่อผู้ใหญ่ ได้แก่ บิดามารดา ผู้ปกครอง ครูอาจารย์ นักเรียนนำวัฒนธรรมต่างชาติซึ่งไม่เหมาะสมกับสังคมไทยมาใช้ จากการวิเคราะห์สาเหตุเบื้องต้นเกิดจากการเรียนการสอนวิชาจริยศึกษาในโรงเรียนแต่ละแห่งไม่เท่าเทียมกัน อันอาจเกิดจากบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมคุณธรรมผู้เรียนว่ามีบทบาทสำคัญเพียงใด

ดังนั้นการพัฒนาผู้เรียนคุณธรรม จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารจะต้องมีบทบาทในการพัฒนา โดยยึดคุณธรรมจริยธรรมนำความรู้สร้างความตระหนักสำนึกในคุณค่าของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ความสามานฉันท์ สันติวิธี วิถีประชาธิปไตย มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก จาก จากความเป็นมาและปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการพัฒนา

คุณธรรมผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 โดยผู้วิจัยได้สังเคราะห์ บทบาทผู้บริหารตามกรอบตามมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ เพื่อการประเมินภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รอบสอง (พ.ศ.2549-2553) มาตรฐานที่ 12 ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), 2548 : 24) 5 ด้าน คือ ด้าน การจัดสภาพแวดล้อม ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน ด้านการพัฒนาครู ด้านการบริหารจัดการ ด้านการพัฒนาครู และด้านการบริหารจัดการ และศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนา คุณธรรมผู้เรียน ตามแนวคิดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551 : 3) 8 ด้าน คือ ความขยัน ความ ประหยัด ความซื่อสัตย์ ความมีวินัย ความสุภาพ ความสะอาด ความสามัคคี และความมีน้ำใจ จากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทำให้ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญในบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการพัฒนาคุณธรรม ผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้ ไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข พัฒนารูปแบบการบริหารและการพัฒนาคุณธรรมผู้เรียนอันจะส่งผลให้ผู้เรียนมี ประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลตามเกณฑ์มาตรฐานการเรียนรู้และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2
2. เพื่อศึกษาการพัฒนาคุณธรรมผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการพัฒนาคุณธรรมผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

วิธีดำเนินการ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 206 โรงเรียน จำนวน 2,170 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2, 2556 : 46)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 338 คน ได้จากสูตรการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973 อ้างถึงใน วรณี แกมเกต, 2551 : 285) ใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Sampling) แล้วใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับฉลาก

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามแบบสำรวจรายการ (Check List) ประกอบด้วย ระดับการศึกษา และ

ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ใน 6 ด้าน ได้แก่ 1) การจัดสภาพแวดล้อมและการบริการ 2) การจัดกระบวนการเรียนรู้ 3) การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม 4) การพัฒนาครู 5) การบริหารจัดการ และ 6) การเป็นแบบอย่าง ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมผู้เรียนในสถานศึกษา ใน 8 ด้าน ได้แก่ 1) ความขยัน 2) ความประหยัด 3) ความซื่อสัตย์ 4) ความมีวินัย 5) ความสุภาพ 6) ความสะอาด 7) ความสามัคคี และ 8) ด้านความมีน้ำใจ ลักษณะของแบบสอบถามตอนที่ 2 และ 3 เป็นแบบการวัดค่าของลิเคิร์ต (Likert) เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

3. การสร้างเครื่องมือในการศึกษา

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการพัฒนาคุณธรรมผู้เรียน และทำการเลือกตัวแปรออกมาเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา ตลอดจนเป็นข้อมูลพื้นฐานในการสร้างแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบให้คำแนะนำแก้ไขและปรับปรุง ตรวจสอบหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามรายข้อกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการจะวัด (Index of Item-objective congruence: IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.67-1.00 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณลักษณะเดียวกับประชากรที่ไม่ได้เลือกมาใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน นำผลมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.951

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

4.2 วิเคราะห์บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาและการพัฒนาคุณธรรมผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จากแบบสอบถามตอนที่ 2 และตอนที่ 3

4.3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการพัฒนาคุณธรรมผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 โดยใช้สถิติค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation)

สรุปผลการศึกษา

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านการเป็นแบบอย่าง มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาครู ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน ด้านการบริหารจัดการ ด้านการจัดสภาพแวดล้อม และด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีรายละเอียดดังนี้ ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ผู้บริหารสถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้มีบรรยากาศ มีอาคารสถานที่ เหมาะสมเอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนและการ

ปฏิบัติงานของครู ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่มีกระบวนการมุ่งเน้นด้านคุณธรรมจริยธรรมให้เกิดขึ้นกับนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีกิจกรรมสร้างนิสัยให้นักเรียนรู้จักประหยัดอดออม ด้านการพัฒนาครู ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและพัฒนาครูโดยการให้เข้าฝึกอบรม ประชุมสัมมนาอย่างต่อเนื่อง ด้านการบริหารจัดการ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการทำงานเป็นทีมให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมคิดตัดสินใจ ลงมือทำ รับผิดชอบร่วมกันผลักดันให้ครูทุกกลุ่มวิชาทำงานร่วมกัน โดยมุ่งเน้นคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ และด้านการเป็นแบบอย่าง ผู้บริหารสถานศึกษามีความรักและศรัทธาในวิชาชีพ เอาใจใส่ ส่งเสริมและแสวงหาความรู้อยู่เสมอ

2. การพัฒนาผู้เรียนด้านคุณธรรมและจริยธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยความสะอาด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ความสามัคคี ความมีน้ำใจ ความซื่อสัตย์ ความมีวินัย ความสุภาพ ความขยัน และความประหยัด มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีรายละเอียดดังนี้ ความขยัน นักเรียนมีความตั้งใจศึกษาเล่าเรียนอย่างต่อเนื่อง ความประหยัด นักเรียนใช้แนวทางการประหยัดดำเนินชีวิตอยู่เสมอ ความซื่อสัตย์ นักเรียนมีจิตสำนึก ละอายต่อการทำผิด ความมีวินัย นักเรียนมีความประพฤติตามกฎเกณฑ์และข้อตกลงความสุภาพ นักเรียนมีความอ่อนน้อมถ่อมตนต่อผู้ใหญ่ ความสะอาด นักเรียนแต่งกายด้วยเสื้อผ้าที่สะอาดอยู่เสมอ ความสามัคคี นักเรียนมีพฤติกรรมเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี กล้าแสดงออก และความมีน้ำใจ นักเรียนให้ความสนใจในความทุกข์สุขของผู้อื่น

3. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกในทิศทางเดียวกันกับการพัฒนาคุณธรรมผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 ในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีความสัมพันธ์ทางบวกในทิศทางเดียวกันในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ได้แก่ ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน ($r = 0.901$) และด้านที่มีความสัมพันธ์ทางบวกในทิศทางเดียวกันในระดับสูง ได้แก่ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ ($r = 0.896$) รองลงมาคือ ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ($r = 0.861$) ด้านการบริหารจัดการ ($r = 0.846$) ด้านการพัฒนาครู ($r = 0.811$) และด้านการเป็นแบบอย่าง ($r = 0.775$) ตามลำดับ

การอภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการพัฒนาคุณธรรมผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ดังนี้

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 โดยภาพรวม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลสำคัญที่จะผลักดันให้เกิดการขับเคลื่อนและสร้างพลังแห่งการร่วมแรงร่วมใจ และเป็นผู้ที่มีภาวะความเป็นผู้นำในการจัดกระบวนการเรียนรู้และส่งเสริมพัฒนาที่นำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรมีบทบาทในการพัฒนาผู้เรียนด้านคุณธรรมจริยธรรมให้ครอบคลุม 6 ด้าน คือ การจัดสภาพแวดล้อม การจัดกระบวนการเรียนรู้ การจัดกิจกรรม

ส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน การพัฒนาครู การบริหารจัดการ และการเป็นแบบอย่าง สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิชามณซ์ กองแก้ว (2553 : บทคัดย่อ) ศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนในเครือข่ายละแวก 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม และจริยธรรมของนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ ด้านการเป็นแบบอย่าง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการอบรมสั่งสอน และด้านการสร้างเงื่อนไข มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ตามลำดับ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ชรรัตน์ ฮีมินกุล (2549 : บทคัดย่อ) ศึกษาการปฏิบัติตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม นักเรียนโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานสำนักงานเขตดอนเมือง สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า 1) การปฏิบัติตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม นักเรียนโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตดอนเมือง สังกัดกรุงเทพมหานคร ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 เป็นรายด้านพบว่า มีประเด็นที่น่าสนใจมาอภิปราย ดังนี้

1.1 ด้านการเป็นแบบอย่าง มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดอยู่ในระดับมาก โดยผู้บริหารหรือครูและสังคมรอบข้างต้องเป็นแบบอย่างให้แก่ผู้เรียน ต้องปฏิบัติให้เป็นตัวอย่างที่ดีมีวินัยปฏิบัติตามกติกามีมารยาทตามแบบอย่างที่ดีงามที่สังคมยอมรับ อีกทั้งแสดงให้เห็นถึงความตั้งใจอดทนอดทนมุ่งมั่นตั้งใจที่จะทำงานให้สำเร็จดำรงชีพแบบประหยัดพอเพียงพอใจและรักใจวิชาชีพของตนเองและแสวงหาความรู้อยู่เสมอสอดคล้องกับคำสัมภาษณ์ของ ลำอาน ขวดแก้ว (2557, มีนาคม 10) ให้สัมภาษณ์ไว้ว่า การพัฒนาคุณธรรมของเด็กนักเรียนนั้น ครูต้องพัฒนาตัวเองก่อน ครูทุกคนต้องมีศีลธรรม ประพฤติตนเหมาะสม ตามวิชาชีพด้วยความซื่อสัตย์ ไม่แสวงหาผลประโยชน์ต้องมีทัศนคติที่ดีและพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ให้ความร่วมมือช่วยเหลือเอาใจใส่ดูแลนักเรียน ต้องสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้น เช่น ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ต้องมีความสามัคคีกันในการปฏิบัติหน้าที่นั้นครูต้องสุภาพ มีน้ำใจ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สุจริต เที่ยงตรง เสียสละ อดทนฝึกตนให้มีระเบียบเป็นที่เชื่อถือของบุคคลทั่วไป เมื่อครูมีความพร้อมตามที่กล่าวมานั้น ก็สามารถที่จะปลูกฝังนักเรียนให้มีคุณธรรมดีขึ้นได้ การพัฒนาคุณธรรมให้กับเด็กนักเรียนนั้น ครูต้องเป็นแบบอย่างที่ดีและถูกต้องมีการปฏิบัติตนให้นักเรียนเห็นเป็นตัวอย่างและต้องอบรมสั่งสอนปลูกฝังให้นักเรียนมีความรู้ ปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องอยู่เสมอ กว่าจะพัฒนาคุณธรรมของนักเรียนโรงเรียนรัชต์ภาคย์ได้จนถึงทุกวันนี้ สำคัญมากคือครูต้องเป็นแบบอย่างที่ดีที่ถูกต้องและต้องมีความอดทน ที่จะอบรมสั่งสอนนักเรียน เพราะนักเรียนนั้นเข้ามาแล้วจบออกไปศึกษาต่อที่อื่น แต่การทำงานที่ผ่านมาจนถึงทุกวันนี้ครูมีความภูมิใจ ที่นักเรียนได้เป็นคนดีมีคุณธรรม เป็นที่ประจักษ์ต่อสังคม และมีชื่อเสียงมายังโรงเรียนและชุมชนของเรา

1.2 ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะกระบวนการเรียนรู้เป็นการยกระดับความสามารถของผู้เรียนในการคิดวิเคราะห์ปัญหา สาเหตุ หาทางเลือกของการแก้ปัญหา การตัดสินใจในการแก้ปัญหา และสรุปบทเรียนเพื่อยกระดับสติปัญญาให้สูงขึ้น ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการส่งเสริมในการจัดการเรียนการสอนที่มีกระบวนการมุ่งเน้นด้านคุณธรรมให้เกิดขึ้นกับนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อฝึกทักษะการใช้ชีวิตโดยความร่วมมือกับชุมชน และส่งเสริมให้มีการใช้และพัฒนาสื่อการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พัทธรา ดีหล้า

(2549 : ค) ได้ทำวิจัยเรื่อง บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติจริงและที่พึงประสงค์ในการส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี พบว่า บทบาทของผู้บริหารที่ปฏิบัติจริงในการส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนรายด้านอยู่ในระดับมาก 5 ด้าน เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย คือ การมีส่วนร่วมของชุมชน การประเมินผลการเรียนรู้ การสร้างและการพัฒนาหลักสูตร สื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ และการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2. การพัฒนาคุณธรรมผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยความสะอาด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ความสามัคคี ความมีน้ำใจ ความซื่อสัตย์ ความมีวินัย ความสุภาพ ความขยัน และความประหยัด มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ซึ่งการพัฒนาคุณธรรมจะต้องเริ่มต้นที่ครอบครัวก่อนเพื่อเป็นพื้นฐานที่มั่นคง จากนั้นสถานศึกษาทุกระดับต้องมีความเข้มแข็งในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ควบคู่ไปกับคุณธรรม โดยการจัดสรรเวลาและส่งเสริมให้จัดกิจกรรมต่าง ๆ อย่างหลากหลาย ทั้งภายในสถานศึกษาและในท้องถิ่นหรือสังคม ตลอดจนกระตุ้นให้ผู้เรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมหรือสร้างสรรค์กิจกรรมอย่างหลากหลาย เพื่อผู้เรียนได้สำรวจความสนใจ พัฒนาความรู้ความสามารถของตนและปรับประยุกต์สู่ชีวิตจริง อีกทั้งสถานศึกษาควรจะต้องเชื่อมโยงกิจกรรมต่าง ๆ เหล่านั้นเข้าสู่ชั้นเรียน ขยายให้กว้างขวางเป็นระดับสถานศึกษาสู่ชุมชนและสังคม โดยสถานศึกษาทำหน้าที่ในการบริหารกิจกรรมภายในชั้นเรียนและในสถานศึกษา และประสานความร่วมมือกับชุมชนและสังคมในการทำกิจกรรมนอกสถานศึกษา ดังตัวอย่างโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมที่สถานศึกษาเป็นผู้จัด โครงการ/กิจกรรมส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นของโรงเรียนและโครงการ/กิจกรรมสร้างสรรค์สังคม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551 : 12) สอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ชรรัตน์ ฮีมินกุล (2549 : บทคัดย่อ) ศึกษาการปฏิบัติตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม นักเรียนโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานสำนักงานเขต ดอนเมือง สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า การปฏิบัติตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม จริยธรรมนักเรียนโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตดอนเมือง สังกัดกรุงเทพมหานคร ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาระดับการพัฒนาคุณธรรมผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 เป็นรายด้านพบว่า มีประเด็นที่น่าอภิปรายผล ดังนี้

2.1 ความสะอาด มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดในระดับมาก โดยนักเรียนแต่งกายด้วยเสื้อผ้าที่สะอาดอยู่เสมอ มีสุขภาพกายที่สะอาดถูกสุขลักษณะ และนักเรียนมีจิตใจบริสุทธิ์ไม่ซุ่มซ่าม ร่าเริงแจ่มใสอยู่เสมอ ซึ่งความสะอาดเป็นคุณธรรมที่สำคัญอย่างยิ่งต่อสังคมปัจจุบัน เพราะความสะอาดกายจะเป็นเกราะเสริมที่ช่วยให้เด็กและเยาวชนมีสุขอนามัยที่แข็งแรง อันเป็นที่มาของความพร้อมต่อการเจริญเติบโตของงานในทุก ๆ ด้าน (Shaffer, 1996 : 114 อ้างถึงใน นวลศิริ เปาว์โรหิต, 2550 : 26) นอกจากนั้นการรักษาความสะอาดทางกายยังนับเป็นส่วนหนึ่งของการฝึกเสริมสร้างวินัยให้แก่เด็กและเยาวชนไปด้วยพร้อม ๆ กัน แต่อย่างไรก็ตามความสะอาดทางกายเพียงอย่างเดียวคงยังไม่เพียงพอต่อการเสริมสร้างความองอาจทางจิตใจของเด็กและเยาวชน อนาคตของชาติกลุ่มนี้ควรที่จะได้รับการปลูกฝังและฝึกฝนให้มีความบริสุทธิ์สะอาดของจิตใจ ไม่คิดมั่งร้ายหรืออิจฉาริษยาผู้อื่นมองและคิดถึงสิ่งต่าง ๆ ในแง่ดี เนื่องจากความคิดในลักษณะนี้จะเป็นรากฐานที่แข็งแกร่งในการเสริมสร้างสุขภาวะทางจิตของเด็กและเยาวชน

ต่อไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชติตา เขยกลิ่น (2556 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง บทบาทผู้บริหารกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า บทบาทผู้บริหารกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยได้ดังนี้ ด้านความสะอาด ด้านส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความขยัน ด้านความสุภาพ ด้านความมีวินัย ด้านความสามัคคี ด้านความประหยัด ด้านความซื่อสัตย์ และด้านความมีน้ำใจ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงมล ตันกิติถัญญ (2552 : 3) ศึกษาการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ จังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ด้านความสะอาด มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

2.2 ด้านความประหยัด มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะปัจจุบันกระแสบริโภคนิยมและวัตถุนิยมไหลบ่าเข้ามาสู่วัฒนธรรมไทย ส่งผลให้เด็กจำนวนไม่น้อยให้ความสำคัญกับวัตถุนิยมของ อาทิเช่น โทรศัพท์มือถือ เครื่องแต่งกาย เครื่องประดับ จนเกิดความทะยานอยากและมีความต้องการใช้จ่ายเกินตน ขาดการเก็บหอมรอมริบ ดังนั้นผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณธรรมในด้านนี้ให้มากยิ่งขึ้น โดยผู้บริหารและครูควรปลูกฝังให้เด็กใช้แนวทาง การประหยัดในการดำเนินชีวิต ให้รู้จักคิดตัดสินใจในการใช้จ่ายแต่ละครั้งให้เกิดประโยชน์คุ้มค่ามากที่สุด ไม่ฟุ่มเฟือย ไม่ฟุ้งเฟ้อ ซึ่งการปลูกฝังคุณธรรมการประหยัดจะช่วยป้องกันความเสี่ยงในประเด็นเหล่านี้ได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ชรรัตน์ ฮีมินกุล (2549 : บทคัดย่อ) ศึกษาการปฏิบัติตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม นักเรียนโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานสำนักงานเขตดอนเมือง สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า การปฏิบัติตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมด้านความประหยัด มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

3. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกในทิศทางเดียวกันกับการพัฒนาคุณธรรมผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีความสัมพันธ์ทางบวกในทิศทางเดียวกันในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ได้แก่ ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน และด้านที่มีความสัมพันธ์ทางบวกในทิศทางเดียวกันในระดับสูง ได้แก่ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ รองลงมาคือ ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ด้านการบริหารจัดการ ด้านการพัฒนาครู และด้านการเป็นแบบอย่าง ตามลำดับ ซึ่งจะพบว่าผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทที่สำคัญมากต่อการพัฒนาผู้เรียนด้านคุณธรรมและจริยธรรม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาได้ตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมให้กับผู้เรียน เพราะนอกจากครูผู้สอนจะมีหน้าที่ให้ความรู้ทางวิชาการแล้วยังมีหน้าที่ที่ต้องอบรมสั่งสอน และปลูกฝังให้ผู้เรียนเป็นผู้มีคุณธรรมและจริยธรรมด้วย และสถานศึกษายังเป็นสถาบันทางสังคมที่มีบทบาทไม่น้อยไปกว่าพ่อแม่ผู้ปกครองในการพัฒนาให้ผู้เรียนมีความประพฤติที่เหมาะสม มีความรับผิดชอบต่อสังคมและเสริมสร้างความปลอดภัยแก่ผู้เรียนตามที่ กระทรวงศึกษาธิการ (2548 : 428) บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 ในมาตรา 63 ว่าจะให้สถานศึกษารับผิดชอบความประพฤติของเด็กในทุกๆระดับ เพื่อส่งเสริมความประพฤติเหมาะสม ความรับผิดชอบต่อสังคม และความปลอดภัยแก่นักเรียนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วีระ เพี้ยนศรี (2547 : 9) ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมจริยธรรมของ

นักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา อำเภอนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนกับการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาอำเภอนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี มีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งข้อเสนอแนะเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้นผู้บริหารจึงควรส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่มีกระบวนการมุ่งเน้นด้านคุณธรรม จริยธรรมให้เกิดขึ้นกับนักเรียนอย่างต่อเนื่อง โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการส่งเสริมให้เด็กมีความรู้รักสามัคคี หรือใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อฝึกทักษะการใช้ชีวิตโดยความร่วมมือกับชุมชนเพื่อพัฒนาศักยภาพของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาคุณธรรมผู้เรียน ด้านความประหยัด เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้นผู้บริหารและครูผู้สอนจึงควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้มากยิ่งขึ้น โดยปลูกฝังพฤติกรรมกรออมให้ผู้เรียนรู้จักประมาณตนในการใช้จ่าย ไม่ฟุ่มเฟือย ฟุ้งเฟ้อ รู้จักคิดตัดสินใจใช้จ่ายเท่าที่จำเป็น และใช้แนวทางการประหยัดดำเนินชีวิตอยู่เสมอ

1.3 จากผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการพัฒนาคุณธรรมผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 ระดับสูงมาก ดังนั้นผู้บริหารจะต้องเป็นผู้ที่มีความประพฤติและทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งด้านกาย วาจา และใจ แก่ผู้เรียน โดยจะต้องมีคุณธรรมจริยธรรมเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต เพื่อให้ผู้เรียนสามารถดำรงตนอยู่ในสังคมร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการพัฒนาคุณธรรมผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กลุ่มอื่น ๆ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาคุณธรรมของผู้เรียนในวงกว้างมากขึ้น

2.2 ควรศึกษาปัจจัยอื่นที่มีผลต่อการพัฒนาคุณธรรมผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2

2.3 ควรทำการวิจัยเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กลุ่มอื่น ๆ โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำผลที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาคุณธรรมของผู้เรียนในวงกว้างมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- Ministry of Education. (2005). **Protection of children Act B.E.2546**. Bangkok : Office of Education Council Ministry of Education.
- Doungkamon Tunkitipinyo. (2009). **Moral development of secondary school students, Anurachprasit School, Nonthaburi Province**. Master of Arts Thesis in Strategy Department, Graduate School, Chandrakasem Rajabhat University.
- Nounsiri Paorohit. (2007). **Developmental Psychology**. Bangkok : Ramkhamhaeng University.
- Nastpanna Yavirart. (2009) **Leadership and strategic leaders**. Bangkok : Chulalongkorn University Bookshop.
- Patchara Deera. (2006). **The role of education in practice and desirable in promote the reform of learning in basic education grade 1-2 under the Kanchanaburi Educational Service Area Office**. Master of Education Thesis in Educational Administration, Kanchanaburi Rajabhat University.
- Pichamon Khongkeaw. (2010). **School Administrators' Roles in Promoting Students' Ethics in Lamae 1 Network the Office of Chumphon Primary Educational Service Office Area 2**. Master of Education Thesis in Educational Administration, Bansomdejchaopraya Rahabhat University.
- Petrut Heminkun. (2006). **The practical roles of the administrators and teachers in inculcation morality and ethics for their students in the basic education level in Bangkok metropolis education service Donmuang**. Master of Education Thesis in Educational Administration, Phranakhon Rajabhat University.
- Ratchthita Cheyklin. (2013). **The Management Roles and Ethical Virtues Promotion of Lead Schools in the Bangkok Education Service Area Office 1**. A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirement for the Degree of Master of Arts (Educational Administration) Mahachulalongkornrajavidyalaya University.
- Wanee Keamkert. (2008). **Research methodology in behavioral sciences**. Bangkok : Chulalongkorn University.
- Weera Peatsri. (2004). **The role of schools in promoting ethics of primary school students Office of Primary Education Phanatnikhom District, Chonburi Province**. Master of Education Thesis in Educational Administration, Graduate School, Burapha University.
- Sayyut Jumpathong. (2007). **Plain Management for Executives**. Handouts professional management. Nakhonpathom : Bansomdejchaopraya Rahabhat University, Salaya Campus.

- Nakhonsithammarat Primary Educational Service Area Office 2. (2013). **Report of the annual operation plan 2556**. Nakhonsithammarat : Nakhonsithammarat Primary Educational Service Area Office 2.
- Office of the Basic Education Commission. (1998). **The Administration**. Bangkok : Office of the Basic Education Commission.
- _____. (2008). **The moral evaluation of students**. Bangkok : Agricultural Cooperative Association Limited.
- The Office for National Education Standards and Quality Assessment (Public Organization. (2005). **Educational Standards and Indicators**. Bangkok : Doesn't appear to place type.
- Semarang Kotkaew. (2014, March). Director. Rajapark School. Interview.